

CASE STUDY

Grangerin tarina:

Henkilökohtaiset

työllistymistaidot

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

SISÄLLYSLUETTELO

Pätevyys	2
Tiivistelmä/Johdanto/Taustaa	2
Avainsanat	2
Päähenkilöt	3
Tapaustutkimus	3
Kysymyksiä, kommentteja ja keskustelun aiheita	6

Pätevyys

Toiminta ja arvioinnin järjestäminen.

Arvioinnin tarpeen selvittäminen ja siitä sopiminen; itsearviointitehtävien tekemisessä tukeminen; virallisen arvioinnin järjestäminen.

Tiivistelmä/Johdanto/Taustaa

Tämä on kertomus Leon asiakkaan Grangerin henkilökohtaisesta matkasta muutokseen hänen ollessaan asiakkaana Talent Match Employability Programme -ohjelmassa. Leo on uraohjaaja ja hän työskentelee Etelä-Lontoon Talent Match -ohjelmassa. Ohjelma on suunniteltu NEET-kohderyhmälle (ei työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa eikä kurssikoulutuksessa) ja sen tavoitteena on valmentaa asiakkaidensa työmarkkinoiden vaatimia taitoja ja pätevyyyksiä tai ohjata heitä sopiville kursseille, joissa opetellaan taitoja, jotka mahdollistavat pidempikestoisen työllistymisen. Leon tapaustutkimus ("Tieto-, neuvonta- ja ohjausvalmennuksen kehittäminen tehokkaalla verkostoyhteistyöllä") löytyy kohdasta viisi kahdeksan ensimmäisen tapaustutkimuksen joukosta Good Guidance Stories Moodle -alustalta.

Grangerin palvelutarve on monitahoinen. Hän tuo ilmi useita piileviä seikkoja. Jotkin niistä polveutuvat hänen perhetaustastaan ja toiset koulutuksen puutteesta mutta jotkin niistä vaativat lisäarviointia ja ohjausta muihin palveluihin.

Isossa-Britanniassa nuoret, erityisesti 16-24 -vuotiaat, ovat kolme kertaa todennäköisemmin työttömänä kuin muu osa väestöstä. Yli puolet työttömistä kokevat ahdistuneisuutta arjen tilanteissa ja monet kertovat välttelevänsä uusien ihmisten tapaamista. Kuusi kymmenestä haastatellusta nuoresta työttömästä sanoi, että ahdistus on estänyt heitä pyytämästä apua ja 41% sanoi sen estävän heitä poistumasta kotoaan. Tämä kävi ilmi nuorten hyväntekeväisyysjärjestön Prince's Trustin julkaisemasta tutkimuksesta, johon oli vastannut 2,265 16-25 -vuotiasta. On myös raportoitu, että Isossa-Britanniassa asuvien nuorten köyhien osuus saavuttaa 5 miljoonan rajan vuosikymmenen loppuun mennessä.

Isossa-Britanniassa on useita hallitusjohtoisia työllisyshankkeita. The Big Lottery Fund, joka jakaa eniten National Lotteryyn hyväntekeväisyysvaroja on käynnistänyt kansallisen Talent Match -hankkeen. Se on nuorten suunnittelema hanke nuorille, jonka tavoitteena on auttaa 18-24 -vuotiaita nuoria, jotka ovat "piilossa" valtaviirasta ja/tai kamppailevat löytääkseen sopivaa apua ja uramahdollisuuksia. Talent Match -hankkeita johdetaan eri organisaatioiden yhteistyönä, avainasemassa ovat erityisesti yksityissektorin työnantajat. Tällä toimintamallilla halutaan taata paikallisten tarpeiden täyttäminen ja että nuoret saisivat mahdollisuuden parantaa tilannettaan ja mahdollisuuksiaan elämässään. Talent Match poikkeaa hallituksen muista hankkeista siinä, että nuoret täytyy saada aidosti sitoutumaan hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen parhaan mahdollisen vaikutuksen saavuttamiseksi.

Avainsanat

- NEET (ei työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa eikä kurssikoulutuksessa)
- IAG (tieto-, neuvonta- ja ohjausvalmennus)
- sitoutumattomuus
- arvio
- lastensuojelu

- mielenterveys
- alakuloisuus
- työllistymistäidot
- avaintapaaminen
- esteiden poistaminen
- työllisyys
- siirrettävät työllisyystaidot

Päähenkilöt

Granger (asiakas), Leo (ohjaaja) ja Grace (tuetun asumisen ohjaaja – aikuinen, joka työskentelee nuorten hostellissa itsenäisesti asuvien aikuisten kanssa)

Tapaustutkimus

Grangerista

Granger on 22-vuotias ja hän on asunut Etelä-Lontoossa kaksi vuotta. Hän on alkuaan kotoisin Luoteis-Lontoosta. Hänen suhteensa vanhempiinsa oli jännittynyt ja hän vieraantui isästään ollessaan 4-vuotias. Isän puuttuminen hänen elämästään vaikuttaa ilmiselvästi Grangerin mahdollisuuksiin solmia sosiaalisia suhteita muihin, varsinkin auktoriteettiasemassa oleviin miehiin.

Granger päätti perusopetuksen huonoilla arvosanoilla. Hän ei oikein viihtynyt collegessa ja koki joutuneensa sinne äitinsä pakottamana, joka kiristi heidän välejään.

Tilanne kärjisty heidän välillään, kun hänen äitinsä soitti poliisille Grangerin ollessa kadoksissa kolmen päivän ajan. Hänen äitinsä oli sanonut poliisille, ettei hän enää pärjää Grangerin kanssa, koska kaksi Grangerin nuorempaa sisarusta asuivat edelleen kotona. Äiti sanoi myös Grangerilla olevan kielteinen vaikutus sisaruksiin ja heidän koulumenestyksen oli heikentynyt.

Granger huostaanotettiin 17-vuotiaana. Hän sai tuetun asumisen paikan hostellissa ja ohjaajakseen hän sai Gracen. Granger piti Gracesta, jonka koki pitävän hänen puoliaan. Grace oli todella huolissaan Grangerin mielenterveydestä ja palveluihin sitoutumattomuudesta. Grace yritti saada Grangeria sitoutumaan arviointeihin, joilla voitaisiin tarkasti kartoittaa hänen tarpeensa. Vaikka Granger osallistui arviointeihin hänen kanssaan, Gracella ei ollut käytössään kaikkia työmenetelmiä, joiden avulla hän voisi auttaa Grangeria saavuttamaan täyden potentiaalinsa ja osallistumaan täysillä arviointeihin. Grace epäili myös Grangerin polttavan kannabista (tässä kohtaa se oli vielä vasta epäily).

Grace huolestui suuresti Grangerista, joka seuraavan kahden ja puolen vuoden ajan vetäytyi kaiken avun ulkopuolelle ja kirjaimellisesti pysytteli vain huoneessaan hostellissa, tavaten hyvin harvoin muita nuoria.

Grangerin matka Etelä-Lontooseen ja Leon tapaaminen

Poliisin mukaantulon vaatineen vakavan tapahtuman jälkeen Granger siirrettiin asumaan hostelliin Etelä-Lontooseen. Granger oli tästä pahoillaan, koska hänellä ei ollut perhettä eikä ystäviä sillä alueella. Hän oli pahoillaan myös siitä, että menetti ohjaajansa Gracen, jonka kanssa hänellä oli läheinen suhde. Grace oli huolissaan Grangerin mielenterveydestä ja otti asian puheeksi hostellinsa esimiesten kanssa. Granger uppoutui enemmän itseensä ja hänen alakuloisuutensa paheni.

Granger kieltäytyi avaintapaamisista. Viimein hostellin esimies sanoi, että hänen on pakko ilmoittautua kurssille tai hän saattaisi menettää paikkansa hostellissa. Hän ilmoittautui vastentahtoisesti työllisyyskurssille. Hän oli ensimmäisiä osallistujia Talent Match -hankkeen toiminnan alettua Etelä-Lontoossa. Se oli työllisyysohjelma, jonka tavoitteena oli saada NEET-kohderyhmä (NEET (ei työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa eikä kurssikoulutuksessa) takaisin työelämään, koulutukseen tai opiskelemaan. Tavattuaan työllisyyskurssilla ohjaajansa Leon, Granger kertoi haluavansa työskennellä digitaalisen median alalla ja olevansa luova ja toivovansa työskentelevänsä luovalla alalla.

Granger osallistui säännöllisesti koko ohjelman ajan toimintaan ja suoritti suurimman osan tehtävistä, koska hän tiesi sillä olevan vaikutusta asumistilanteeseensa.

Leon arvio ja Grangerin sitouttaminen

Leo tiesi, että hänen täytyisi käyttää luovuuttaan saadakseen Granger osallistumaan kurssin toimintaan. Hänelle selvisi nopeasti, että Grangerille tulisi tehdä perusteellinen palvelutarvearvio osallistumisen fasilitoimiseksi ja oikeiden palveluiden löytämiseksi. Hän ymmärsi myös, että Grangerin ”matka muutokseen” saattaisi kestää normaalia pidempään, jopa kaksi vuotta kestävä kurssi saattaisi olla liian lyhyt aika. Leo haastoi Grangeria jatkuvasti hänen negatiivisten ajatusmalliensä takia sekä siitä, että hän ei sitoutunut palveluihin. Leo suunnitteli henkilökohtaisen opintosuunnitelman Grangerille. Alustavan arvionsa perusteella Leo ohjasi Grangerin matematiikan peruskurssille, koska hänen matemaattiset taitonsa olivat ala-arvoiset. Granger ei halunnut luottaa Leoon mutta Leo teki kovasti töitä saadakseen Grangerin suojamuurin murtumaan. Leo sanoi Grangerille, että hänen mielestään hänellä on piileviä mielenterveysongelmia ja suositteli niihin terapiaa ja että hänen täytyisi sitoutua palveluihin, erityisen tärkeänä hän piti lääkärikäyntejä. Vaikka Granger ei pidä Leon tavasta paljastaa hänen heikkouksiaan, alkaa hän hiljalleen ajan myötä laskea suojamuurejaan tunnustaen Leolle, että hänellä on ongelma ja hänen täytyy ”hoitaa se”.

Granger ei vielä näe tarvitsevansa lisätukea mielenterveyttään koskien ja hänestä tuntuu vaikealta tunnustaa asuntotilanteensa vaikutuksen positiivisen polun löytymiseen. Leo on järjestänyt Grangerille monta mahdollisuutta, joihin hän on aina löytänyt jonkin syyn olla osallistumatta. Kuitenkin hän osallistui The Prince's Trustin järjestämälle viikon mittaiselle digitaalisen median kurssille, josta hän kertoi pitäneensä. Leo on sen jälkeen tarjonnut hänelle pidempiä samankaltaisia kursseja mutta Granger on sanonut, ettei se ole polku, joka häntä kiinnostaa tällä hetkellä.

Granger ja Leo ovat keskustelleet hänen uusista suunnitelmistaan mennä baariin töihin ja mitä seurauksia sillä olisi hänen etuuksiinsa ja vuokraan. Leo on neuvonut häntä keskustelemaan paikallisen tukineuvojan kanssa, jotta tämä voi laskea kuinka paljon Granger voisi ansaita ja kuinka paljon asumistuki kattaa vuokrasta. Leon mielestä Grangerin tulisi tehdä tarkkaan harkittuja ja mitoitettuja päätöksiä tulevaisuuden työllistymisestään ja kuinka se vaikuttaa hänen elämäntilanteeseensa. Leo uskoo myös, että baarityö ei ole järvevä työllistymispolku, koska Granger ei saisi tarpeeksi palkkaa työstään. Granger ei myöskään täysin ymmärrä, että hän menettää tukensa aloittaessaan kokopäivätyön.

Leo antoi Grangerille itsearviointitehtävän, jotta hän näkisi itse oman tilanteensa ja työllistymisensä estävät tekijät. Tehtävästä selvisi, ettei ole kovin monta alaa, joilla Granger olisi kiinnostunut työskentelemään. Hän haluaisi olla bloggaaja sosiaalisessa mediassa mutta on vastentahtoinen aloittamaan sitä. Hän kertoo tuottaneensa sisältöä mutta ei edelleenkään julkaise sitä. Hän kertoo olevansa tyytyväinen senhetkiseen tilanteeseensa. Leon havaintojen mukaan Granger ei vaikuta kovin onnelliselta elämäänsä ja tilanteeseensa vaan elää päivän kerrallaan hyvin eristäytyneellä tavalla.

Kurssin loppua kohden Leo halusi varmistaa, että Grangerilla on taitoja (pehmeitä ja kovia) päästäkseen eteenpäin elämässään ja työllistymisen tiellään. Leo oli kutsunut ammattilaisia NHS (National Health Service, Iso-Britannian julkinen terveydenhuoltojärjestelmä) puhumaan mielenterveydestä ja sen vaikutuksista ihmisten elämään. Leo on myös varannut lääkäriajan Grangerille, joka ei kuulu hänen normaaliin työnkuvaansa. Granger vaikuttaa hiljalleen avautuvan Leolle siitä mitä hän ajattelee elämästään ja Leo yrittää erityisesti

kehittää Grangerin lannistumattomuutta ja selvittää hänen pitkään kestänyttä haluttomuuttaan olla kanssakäymisissä miesten kanssa. Leo on kokenut työskentelyn Grangerin kanssa haastavana ja todella palkitsevana, koska hän on nähnyt Grangerin hiljalleen avautuvan kuorestaan ja alkaneen analysoida elämänsä eri osa-alueita.

Grangerin työllistymistaitojen kehittäminen

Viimeiset kaksi kuukautta Leo keskittyi työhön valmentavien taitojen harjoitteluun Grangerin kanssa. Granger suoritti viisi harjoitushaastattelua, joissa Leon kollega esitti toista työnantajaa. Leo antoi Grangerille palautetta asioista, joissa Grangerilla olisi vielä kehitettävää. Hänen kannattaisi ennen työhaastattelua tutkia yritystä, jonne on hakemassa, haastattelussa tehdä lisäkysymyksiä, yrittää ylläpitää katsekontaktia ja olla kiinnostunut ja miellyttävä käytökseltään ja olla itsevarma puhuessaan itsestään. Leo haastaa Grangeria myös menemään hänen lääkäriinsä järjestämään terapiaan sanoen, että hänellä ”ei ole mitään hävittävää ja kaikki voitettavanaan” selvitellessään ajatuksiaan ja tunteitaan itseään kohtaan. Granger paljastaa Leolle polttavansa kannabista ja että hänen aikaisempi ohjaajansa Grace oli oikeassa ollessaan huolissaan hänestä. Leon mielestä tämä on käänteentekevä hetki. Leo ottaa yhteyttä Graceen ja saa Grangerin puhumaan tämän kanssa. Tämä vahvistaa edelleen Leon ja Grangerin suhdetta.

Granger palaa Leon luokse terapian jälkeen melko alakuloisena. Leo selittää tämän johtuvan alkuvaiheesta, jolloin asioita paljastuu ja tutkiskellaan, monet hänen piilotetut tunteensa alkavat tulla pinnalle. Granger kertoo Leolle jatkavansa terapiassa. Tämä on Leosta virkistävää kuulla hänen ymmärtäessään Grangerin parantumisen alkaneen ja nähdessään mahdollisuuden hänen tulevaisuutensa potentiaalin saavuttamiseksi. Granger kertoo myös osallistuvansa mielellään työnantajien tapaamiseen ja haluavansa suorittaa lyhyen luovan media kurssin Talent Matchin jälkeen. Granger suorittaa matematiikan opintonsa.

Hankkeen päättymisen jälkeen Leokin oli yllättynyt Grangerin kehityksestä. Leo järjesti Grangerille mahdollisuuden osallistua lyhyelle mediakurssille. Granger tuotti sisältöä ja aloitti oman podcastin. Granger aloitti vapaaehtoisena harjoittelijana paikallisessa mediayrityksessä (tavoitteenaan saada palkkatyö) täydentääkseen ansioluetteloaan ja kerryttääkseen työkokemustaan. Leo esitteli Grangerin tarinan puheessaan kuukausittaisessa yleispalaverissa kertoakseen nuoren ”matkasta muutokseen” nähtynä työllistymistaitojen kehittämisen näkökulmasta.

Leon itsereflektio

Leon on täytynyt pohdiskella toimintaansa useasti Talent Match -ohjelman aikana. Hänen on täytynyt arvioida ja miettiä tarkkaan, onko hänellä tarvittavia taitoja käsitellä nuorten tiettyjä herkkiä ja monimutkaisia asioita. Hänen täytyy myös kehittää yhteistyötaitojaan ja analysoida yhteistyön tuloksia - mitä yhteistyösuhteita vaalia ja mistä vetäytyä. Hänen on täytynyt myös muodostaa läheiset suhteet paikallisiin palveluntuottajiin ja kiinnittää erityistä huomiota niihin ohjauksessaan. Näin hän on onnistunut tunnistamaan nuorten tarpeet tehokkaasti ja suhteidensa avulla kertynyt tietous on auttanut häntä tekemään oikeita päätöksiä nuorten poluttamisessa. Tämän ansiosta hän on oppinut myös löytämään itselleen oikeat koulutukset oman ammatillisen osaamisensa kehittämiseen. Kaiken tämän seurauksena Leon ammatillinen osaaminen on kehittynyt ja hänen itseluottamuksensa taitoihinsa työssään on kasvanut. Leo on rohkaistunut ottamaan myös seuraavia askeleita omalla urallaan tieto-, neuvonta- ja ohjausvalmennuksen parissa.

Kysymyksiä, kommentteja ja keskustelun aiheita

1. Mitä olisit tehnyt Leon tilanteessa?
2. Osaatko tunnistaa eri vaiheet, jolloin interventio oli välttämätöntä?
3. Jos Granger olisi asiakkaasi, onko maassasi tai omalla alueellasi sopivia palveluita, joihin hänet voisi ohjata?
4. Onko sinun asiakkaillasi, jotka ovat vaikeassa tilanteessa vastaavia haasteita kuin tapaustutkimuksen henkilöllä?
5. Luotatko työssäsi kykyysi arvioida asiakkaiden tarpeita? Miten tarinan arviointiprosessi eroaa maassasi käytettävästä?
 - Esteiden poistaminen on avainasemassa työssä vaikeissa tilanteissa olevien asiakkaiden kanssa. Osa ohjaajan työstä on alustavaa/varhaista tarpeiden tunnistamista jo ennen kuin varsinaista ohjausta voidaan aloittaa. Pitääkö tämä paikkansa sinun työssäsi ja työyhteisössäsi, vai lähestyttkö tätä ongelmaa eri tavalla kokonaisvaltaisesti?
 - Tämä tapaustutkimus kiteyttää ongelmia, joita ohjaajat voivat kohdata työssään päivittäin. Niistä johtuen ohjaaja harkitsee tarkkaan asiakkaalleen suosittelimiaan valintoja ja polkuja. Osa työstä on ohjaajan vastuualueen ulkopuolella ja läheisempää yhteistyötä eri palveluiden välillä tarvitaan.
 - Lisäaihe keskustelulle "Kuinka parhaiten tuemme asiakasta, joka tarvitsee tukea diagnosoimattomaan mielenterveysongelmaan?"

YHTEYSTIEDOT

Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelut

www.tampere.fi/tyollisyyspalvelut

YHTEYSTIEDOT

Anu Turunen-Kaukovirta, Project Planner Guide 2.0

Sumeliuksenkatu 11

33100 Tampere, Suomi

t: +358 40 1631245

e: anu.turunen-kaukovirta@tampere.fi

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

